

Acer hyrcanum (Javor kaspický)

synonyma: *Acer amaliae*, *Acer barbatum*, *Acer campestre* var. *hyrcanum*, *Acer caucasicum*, *Acer ibericum*, *A. var. paradoxum*, *Acer italum* f. *serbicum*, *Acer italum* subsp. *hyrcanum*, *Acer italum* subsp. *hyrcanum* var. *crassifolium*, *Acer italum* subsp. *hyrcanum* var. *euhyrcanum*, *Acer italum* subsp. *variabile* var. *crassifolium*, *Acer italum* var. *hyrcanum*, *Acer italum* var. *serbicum*, *Acer monspessulanum* var. *lycicum*, *Acer opalus*, *Acer opalus* subsp. *hyrcanum*, *Acer opalus* var. *hyrcanum*, *Acer opalus* var. *paradoxum*, *Acer opulifolium*, *Acer tauricum*

čeleď: Sapindaceae

oblasti: Írán, JV Evropa, Kavkaz, Krym, Libanon, Malá Asie (Anatolie), Řecko, Sýrie, Ukrajina

Roste na suchých horských svazích jihovýchodní Evropy v podobě opadavého keře nebo stromu. Dorůstá výšky i šířky 5 - 10 (i 15)m. Borka je šedohnědá. Větve jsou tmavě šedohnědé, v mládí ochlupené, červenohnědé, pupeny jsou hnědé. Listy jsou tlusté, hluboce 5tilaločné, hrubě zoubkované, horní strana je zelená až tmavězelená, lesklá, spodní strana namodralá nebo nažloutlá, podél žilek ochlupená, laloky jsou vejčité, řapíky jsou tenké, růžové nebo žluté, dlouhé 9 - 11cm a celková délka je 3 - 10cm. Na podzim se barví do žluta. Kvete v holých vzpřímených chocholičnatých hroznech nebo chocholičnatých latách. Květy mají 3 - 4x tak dlouhé stopky než je velikost květů, kališní lístky jsou obvejčité, dlouhé 3,5mm, okvětní lístky jsou dlouze obvejčité, dlouhé 4mm, kališní i okvětní lístky jsou holé, tyčinky 2x delší než okvětní lístky a semeníky jsou v mládí ochlupené. Plodem je 2křídla nažka délky až 3cm se srpovitými křídly. Jsou seskupené po 6 - 8ks v převislých svazcích na 4cm stopkách. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *intermedium*/var. *cordisectum*/A. *intermedium*/A. *intermedium* var. *cordisectum*/A. *italum* f. *cordisectum*/A. *italum* var. *serbicum* - střední Balkán; velký hustý keř; tmavě šedohnědé větve; listy 5tilaločné, bývají lalůčkovité, široké 3 - 8cm, hrubě zubaté, spodní strana namodralá; plody holé
- subsp. *keckianum*/f. *tomentellum*/var. *keckianum*/A. *italum* var. *keckianum* - Libanon, Sýrie, Turecko; keřovitý stromek nebo keř; výška i šířka 4 - 5m; listy 5tilaločné, lalůčkovité, široké 3 - 6cm, hrubě zubaté, někdy přisedlé, spodní strana výrazně plstnatá, kratší řapíky
- subsp. *reginae-amaliae*/A. *monspessulanum* var. *reginae-amaliae*/A. *orientale* f. *quinquenerve*/A. *reginae-amaliae* - Řecko, západní Turecko; výška keře 2 - 3m; tenčí větve; listy drobné, pevné, 5tilaločné, okraj zvlněný, pilovitý, velikost 0,5 - 1,5cm, bazální laloky bývají nenápadné
- subsp. *sphaerocarpum* - jižní Turecko; hustě větvený keř; listy 5tilaločné, velké 3 - 5cm; plody drobné, nepřesahují délku 1cm
- subsp. *stevanii*/var. *tomentellum* f. *neglectum*/A. *italum*/A. *italum* subsp. *hyrcanum*/A. *italum* subsp. *hyrcanum* var. *acutifolium* f. *tauricola*/A. *italum* var. *hyrcanum*/A. *italum* var. *opulifolium*/A. *italum* var. *tauricola*/A. *opulifolium*/A. *stevanii* - Krym; strom výšky 4 - 12m; borka šedá; větve hnědošedé; mladé větve červenohnědé, pupeny dlouze vejčité s 8 - 10ti hnědými šupinami; listy 5tilaločné, tenké, kožovité, dlouhé 4,5 - 8cm, horní strana tmavá zelená nebo modrozelená, spodní světlá, nasivělá, později holá, žilnatina může být ochlupená, laloky jsou ocasovitě špičaté, báze srdčitá, spodní laloky menší, řapíky mají délku jako čepel a ta je dlouhá 4,5 - 8cm; květy žluté, matné, krátce stopkaté, kališní lístky vejčité, tupé, dlouhé 4mm, okvětní lístky obvejčité, delší než kališní, tyčinky 1,5x delší než okvětní lístky, seskupené do lat, semeníky v mládí ochlupené; nažky dlouhé 2,5 - 3,8cm, křídla žlutohnědé, pouzdro semene hnědé, lesklé, vejčité
- subsp. *tauricum*/var. *reygassei*/A. *italum* var. *acutibulum*/A. *italum* var. *tauricum*/A. *reygassei*/A. *tauricum* - Libanon; široce vejčité keře s větvemi již od báze; výška 5 - 6m; borka hnědá; listy 5tilaločné, tmavězelené, na spodní straně mírně plstnaté, žilnatina načervenalá, později holá, hlouběji rozeklaný, laloky špičaté až zaoblené, hrubě zubaté, šířka 5 - 10cm, řapíky načervenalé a dlouhé

<https://www.rostliny.net/>